

Kunskap, trygghet och studiero

***Moderata förslag för utbildning
mandatperioden 2022-2026***

Innehållsförteckning

Inledning	2
Förskola.....	2
Grundskola	4
Gymnasieskola	5
Vuxenutbildning	7
Trygghet	8
Ledarskap och kompetenta lärare	10
Särskola.....	11
Universitet.....	12
Övriga utbildningsfrågor.....	12

Inledning

I Moderaternas Västerås präglas skolan av kunskap, trygghet och studiero. Vi moderater vet att skolan är avgörande för elevers framtida möjligheter att komma in på arbetsmarknaden. Därför måste politiken ta ansvar och ha målet klart för sig, varenda elev ska klara skolan. De politiska nämnderna skapar förutsättningar och sätter upp ramarna, men det stora arbetet görs av lärare, pedagoger, rektorer och andra medarbetare som på olika sätt arbetar med våra elever.

Detta fördjupningsprogram fokuserar på det som vi kan påverka lokalt. Inledningsvis vill vi dock nämna några viktiga medskick gällande den nationella styrningen av skolan. Skolan ska ha ett tydligt kunskapsfokus och vi kan konstatera att dagens läroplan och betygskriterier fortsatt lämnar en del att önska. Elever i Sverige får idag dessutom betydligt mindre undervisning än elever i jämförbara länder, därför måste undervisningstiden öka rejält.

Skolinspektionen har idag ansvar för tillsyn och tillstånd av både grund- och gymnasieskolor. Vi moderater menar att Skolinspektionen har ett mycket viktigt uppdrag att granska men också vid behov stänga skolor som inte håller godtagbar kvalitet. Detta gäller både fristående och kommunala skolor, det måste råda nolltolerans mot dåliga skolor.

Förskolan och särskilt grundskolan är ger alla våra barn och ungdomar en gemensam grund att stå på. Gemensam värdegrund och förståelse för vår demokrati och samhälle utvecklas inom vår skolverksamhet, alla människors lika värde, skyldigheter och rättigheter. Skolan är också bärare och förmedlare av vårt gemensamma samhällskontrakt. Men skolan kan inte göra det här ensam, behov av samverkan med idrottsrörelsen, kulturverksamhet och civilsamhälle med flera är viktiga samarbetspartners för att göra våra barn aktiva i samhället.

Förskola

Förskolan lägger grunden för barnens framtida skolgång. Samtidigt som förskolan är viktig för barnens utveckling är barnets vårdnadshavare viktigast. Många barn möter svenska språket första gången i förskolan, språket som är grunden för kommande skolgång. Därför är det viktigt att alla förskollärare och barnskötare talar god svenska. En bra och tillgänglig förskola är en förutsättning för att föräldrar/vårdnadshavare ska kunna arbeta eller studera och har därför en viktig funktion i samhället. Sedan slutet på 90-talet har även förskolan en läroplan som gör att dagarna fylls av viktig pedagogisk verksamhet. De mål som inom förskolans verksamhet gör barnens dagar mer meningsfulla ställer även större krav på förskollärare och barnskötare att planera och strukturera dagen. I förskolan måste det finnas tid för reflektion, planering och kompetensutveckling, samtidigt som de måste möta vårdnadshavarnas behov av omsorg.

Små barn behöver små sammanhang. En bullrig stressig miljö är svår för vuxna att hantera men ännu svårare för barn. Möjligheten att se till varje enskilt barn och dess behov begränsas av stora barngrupper. Därför är barngruppernas storlek en avgörande faktor för en väl fungerande förskola. Storleken på barngrupperna måste följa det riktmärke som presenterades av Skolverket år 2016. För åldrarna 1-3 år är riktmärket 6-12 barn i en grupp och för åldern 4-5 år gäller 9-15 barn per grupp. Barngruppernas storlek ska följas på politisk nivå och mål ska sättas. Det behövs tydliga mål för andelen behörig personal som vi vill se i våra verksamheter. Trots larmrapporter om brist på förskollärare så ska inte kommunen sänka sina mål, behörigheten på personalen har betydelse. Verksamheten behöver både förskollärare och barnskötare och vi moderater har det tydliga målet att två av tre i ett arbetslag ska vara utbildade förskollärare.

För att locka de allra bästa pedagogerna till Västerås förskolor behöver även förskollärare ha fler karriärsteg. Det räcker inte med att kunna bli rektor. Likt de karriärtjänster som finns inom skolan vill vi införa förste förskollärartjänster inom förskolans verksamhet, en tidsbegränsad tjänst som ger utökat uppdrag men också ett lönetillägg kopplat till uppdraget. En förste förskollärare kan exempelvis ha ett särskilt ansvar för att utveckla förskolans arbete med barns språkutveckling. Denna typ av karriärtjänst skapar bättre förutsättningar att utveckla det pedagogiska arbetet samtidigt som Västerås blir en mer attraktiv arbetsgivare.

Inom förskolans verksamhet har kommunen ett tillsynsansvar för de fristående förskolorna som finns inom kommunen. Fristående verksamheter berikar kommunen och gör att vårdnadshavare kan välja den verksamhet som de tror kommer passa deras barn bäst. Det gör också att förskollärare och barnskötare fritt kan välja arbetsgivare och ger dem möjlighet att starta eget företag. Oavsett om en förskola är kommunal eller fristående ska den hålla hög kvalitet. Därför ska kommunen inte enbart göra planerade tillsynsbesök utan även oanmälda besök, detta gäller både kommunala som fristående verksamheter.

De senaste åren har en akut platsbrist präglat förskolans verksamhet och många får vänta länge med en klump i magen på besked från kommunen. Familjer tvingas ta platser långt ifrån hemmet då kommunen enbart erbjuder platser i andra stadsdelar. Detta leder till en ond cirkel då de barn som inte får plats i sitt närområde tar plats för andra barn som då inte får plats på sin närmaste förskola. Kommunens planeringsprocess måste bli bättre och samverkan mellan berörda nämnder och förvaltningar måste bli bättre. Från Moderaternas sida vill se årliga presidieöverläggningar mellan berörda nämnder för att kunna prioritera bland projekt. För att lösa platsbristen så kommer det kräva en del kreativa lösningar. I andra kommuner planeras förskolelokaler på taket på byggnader eller i nära anslutning till park- och skogsmiljö för att på så sätt kunna tillgodose barns behov av utemiljö. Ett annat förslag är att i större utsträckning erbjuda mindre aktörer lokaler i områden där vi ser ett stort behov av förskoleplatser. Fristående verksamheter kan i större utsträckning klara ekonomin trots att de är mindre enheter med 2-3 avdelningar.

Västeråsmoderaterna arbetar för att:

- barngruppernas storlek ska följa Skolverkets riktmärke

- förskolenämnden ska följa upp barngruppernas storlek och använda det som kvalitetsmått
- ställa krav på god svenska vid nyanställning
- stärka det språkutvecklande arbetet i förskolan så alla barn lär sig svenska i förskolan
- införa karriärtjänster för förskollärare
- vid tillsyn, i större utsträckning, genomföra oanmälda besök både för kommunala och fristående förskolor
- införa målet att två av tre i ett arbetslag ska vara utbildade förskollärare
- satsa på kompetensutveckling för förskollärare att fortsätta utveckla sin profession och för barnskötare att utbilda sig till förskollärare

Grundskola

Den största framgångsfaktorn för att motverka framtida utanförskap är att fler elever klarar grundskolan. Det är oacceptabelt att var fjärde elev i Västerås går ut grundskolan utan fullständiga betyg. Samtidigt har den politiska ledningen i Västerås inte satt konkreta mål för att varenda elev ska klara grundskolan. Kunskapskraven måste vara tydliga och skolan/kommunen måste ta sitt ansvar för skolans utveckling. Ledarskapet för skolan måste ha målet att samtliga elever ska klara grundskolan med godkända betyg.

Ledarskapet för skolan måste prioritera och undvika projekt som inte leder till att fler elever klarar grundskolan. Mer och mer ansvar läggs på skolan men det viktigaste uppdraget är att ge eleverna de kunskaper de behöver för att klara skolan. Godkänt betyg och en avklarad grundskola ger bättre förutsättningar för att i framtiden vara en del av vårt gemensamma samhälle.

Stöd och insatser sätts idag in allt för sent för vissa barn och allt för ofta får barn vänta innan skolan upplevs göra något. Ibland lämpas elevers svårigheter att nå målen över på nästa stadie som då får ta tag i elevernas eventuella kunskapsluckor. Det finns extrema exempel med elever som börjar högstadiet och först då knäcker läskoden. Detta samtidigt som vi vet att tidiga insatser gör den största skillnaden. Lovskola och liknande insatser behöver användas i år 8 och 9 för att ge elever ytterligare chans att nå kunskapsmålen, men dessa insatser kan och ska också användas tidigare. Inget barn ska lämna lågstadiet utan att ha lärt sig läsa och skriva. Läsa-skriva-räkna garantin har länge använts i Västerås Stad men ändå hör vi om elever som skickas vidare till nästa årskurs utan att uppnå kunskapsmålen. Vi kan tydligt se i både slutbetyg och på resultat från nationella prov att mer behöver göras. Ingen elev ska lämnas efter i en "vänta på" mentalitet och om behov finns bör skolan i större utsträckning låta elever gå om ett skolår för att komma ifatt. Detta bör ske särskilt i de lägre årskurserna.

Sverige har lägst andel lärarledda undervisningstimmar när vi jämför oss med andra jämförbara länder. I väntan på en borgerlig regering så bör kommunen gå före genom att ha fler undervisningstimmar, särskilt i de lägre årskurserna. Mer lärarledd undervisning är också ett bra sätt för elever att inte bara nå godkänt utan att kunna nå högre betyg. Långsiktigt bör det

långa sommarlovet ersättas med exempelvis ett tre-termin-system. Det långa sommarlovet gynnar inte inläringen och det är utsatta barn som förlorar mest, både kunskapsmässigt och socialt på de långa sommarloven.

Fritids har ett förstärkt uppdrag, de ska inte bara ge barnen en meningsfull fritid när barnets vårdnadshavare arbetar utan ska också vara ett komplement till skolan. Barn som spenderar mycket tid på fritids bör därmed också ha möjlighet till läxhjälp under fritidsverksamhetens timmar. Om det finns barn som ligger efter eller har vårdnadshavare som av olika skäl inte har förmåga att stötta barnen i deras läxläsning då ska skolan tillhandahålla läxhjälp även om barnet inte har rätt till fritids.

Västeråsmoderaterna arbetar för att:

- införa tydliga och höga mål för grundskolan. Alla barn ska klara grundskolan.
- den lärarledda undervisningen i matematik, svenska, engelska och idrott, i första hand i de lägre årskurserna.
- Västerås skolor använder tidiga insatser i rätt tid och slutar med "vänta på" mentaliteten.
- i större utsträckning rekommendera barn att gå om en årskurs, särskilt om barnet inte klarar de grundläggande ämnena i år 3.
- kommunala skolor använder lovskola samt läxhjälp och som insats även i de lägre årskurserna.

Gymnasieskola

Gymnasieskolan är idag inte en obligatorisk skolform, men är i det närmaste obligatorisk för att göra en elev anställningsbar på den svenska arbetsmarknaden. Antingen förbereds eleverna genom sin gymnasieutbildning för arbete eller för vidare studier efter sin examen. Vi vet också att utan en gymnasieexamen är det hög risk att hamna i ett framtida utanförskap. Därför måste styrning och ledning vara tydlig, alla elever ska klara sin gymnasieexamen oavsett om det är en yrkesutbildning eller ett studieförberedande program. Målet är att alla ska klara gymnasiet och bli en del av arbetsmarknaden som arbetstagare eller som företagare.

Vi ser ett tydligt behov av att anpassa de program som erbjuds Västerås elever till den arbetsmarknad som finns. Gymnasiet ska förbereda eleverna för det kommande arbetslivet. Det innebär att gymnasieprogram som leder till en mättad arbetsmarknad inte ger eleverna rätt förutsättningar och kommunen bör enbart erbjuda program som leder till arbete eller vidare studier. Kommunen måste därför ha god kunskap om arbetsmarknadens behov och anpassa sig därefter. Det kan innebära behov av en viss flexibilitet i de program som erbjuds men framförallt antalet utbildningsplatser som erbjuds eleverna. Kommunen ska inte bidra till att utbilda eleverna rakt ut i arbetslöshet.

För att ge eleverna de bästa förutsättningarna bör också gymnasieskolan, särskilt de yrkesutbildningar kommunen erbjuder, knytas närmare näringslivet så att eleverna är väl

förberedda när de tar sin gymnasieexamen och söker arbete. Arbetsplatsförlagt lärande (praktik) och Ung företagsamhet är viktigt för kopplingen till arbetslivet. Det är också viktiga verksamheter för att stärka elevernas entreprenörskap och kunskap om företagande så att fler väljer att starta egna företag. Vårdcollege och Teknikcollege är goda exempel där samverkan med näringsliv och andra relevanta aktörer gör utbildningen relevant för elevernas framtida arbete.

Valet av skola i årskurs 9 är ett av de första stora val som man som enskild beslutar om. Många rådfrågar vårdnadshavare, vänner och besöker gymnasieskolor. Andra står ganska ensamma i sitt val. Vi ser dessutom att elever ofta byter program, ibland flera gånger, under första höstterminen, vilket inte leder till en bra start på deras gymnasietid. Studie- och yrkesvägledare måste börja tidigare för att ge information och hjälpa elever att göra medvetna val. De måste även visa på de möjligheter ett yrkesprogram kan innebära. Alla måste inte läsa ett högskoleförberedande program. Att hamna på rätt program som passar varje elev är det absolut viktigaste. I Västerås är det fullt möjligt att komplettera det i efterhand om man vill byta bana senare i livet. Det är viktigare att elever läser färdigt sin gymnasieexamen än att alla måste läsa högskoleförberedande kurser. Kommunen bör även fortsättningsvis erbjuda arbetsmarknadskunskap som ett av flera verktyg för att hjälpa eleverna göra medvetna val.

Yrkesprogrammen som erbjuds inom Västerås gymnasieskolor leder idag till arbete, ofta direkt efter studenten, trots det så är statusen att läsa ett yrkesinriktat gymnasieprogram låg. En av de stora fördelarna med yrkesprogram är inte enbart den direkta kopplingen till arbetsmarknaden utan också möjligheten för individuella lösningar för att på bästa sätt passa eleven och dess framtidsplaner.

Idag finns studiestöd i olika form på de flesta gymnasieskolor men läxhjälp bör även erbjudas i gymnasieskolan. Detta är särskilt viktigt för de elever som inte kan räkna med samma stöd hemifrån.

Elever som har haft ganska omfattande stödinsatser i grundskolan och därmed klarat godkända betyg lämnas ofta väldigt ensam när eleven sedan börjar i gymnasiet. Insatser och kunskap om det stöd eleven har haft följer inte med och många börjar gymnasiet med att misslyckas. Övergångarna mellan grundskola och gymnasiet måste bli bättre, både vad gäller återkoppling till grundskolan men också så gymnasieskolan kan möta sina nya elever på bästa sätt.

Västeråsmoderaterna arbetar för att:

- kommunen och dess bolag ska ta ett större ansvar att erbjuda APL platser
- ställa krav i kommunens upphandlingar att erbjuda APL platser samt följa upp följsamheten till satta krav.
- införa tydliga och höga mål för gymnasieskolan, varje elev ska klara sin gymnasieutbildning
- förstärka Studie- och Yrkesvägledningen på grundskolan så fler gör rätt val av gymnasieprogram

- erbjuda gymnasieprogram som matchar arbetsmarknadens behov
- samverka i större utsträckning med närliggande kommuner och näringslivet. Både kring arbetsmarknadens behov och utförande av program

Vuxenutbildning

Kvalitet är avgörande för att en vuxenutbildning ska leda till arbete eller vidare studier. För många är vuxenutbildningen en andra chans till att bryta sitt utanförskap. Då måste utbildningarna hålla hög kvalitet. Det innebär att kravställande från kommunen måste skärpas och i större utsträckning genomföra oplanerad tillsyn. Tydliga kvalitetsmått är ett sätt att få bort oseriösa aktörer och viktigt för att höja kvaliteten i verksamheterna. De som inte följer avtalet med kommunen gällande vuxenutbildning och inte når upp till satta kvalitetsmått bör få konsekvenser exempelvis genom användandet av viten i större utsträckning.

Vid en färdig examen från en vuxenutbildning ska den vuxna vara anställningsbar eller redo för vidare studier. Det är oacceptabelt att många exempelvis läser svenska för invandrare (SFI) år efter år utan att lära sig svenska språket och utan krav på att faktiskt klara studierna. Vi vet också att bästa sättet att lära sig ett språk är genom att omgärda sig med personer som pratar språket. Därför bör man även se över möjligheten att ha språkpraktik för de som läser SFI. SFI ska även innebära heltidsstudier för att de så snabbt som möjligt ska lära sig svenska och komma ut i arbete eller vidare studier. Som en del i språkinläringen bör även samhällsinformation inkluderas för att stärka individernas möjlighet att bli en del av det svenska samhället.

Vuxenutbildning behöver arbetsplatsförlagd lärande (APL) och bör därför tillsammans med gymnasieskolan arbeta för APL med hög kvalitet. Kontakten med näringslivet och arbetsmarknadens behov är en naturlig del i vuxenutbildningens verksamhet och styrning. Kommunen ska erbjuda utbildningar som leder till arbete och matchas mot arbetsmarknaden.

Västeråsmoderaterna arbetar för att:

- införa höjda krav inom vuxenutbildning och särskilt Svenska för invandrare
- Kommunen ska i större utsträckning genomföra oplanerad tillsyn och följa tydliga kvalitetsmått
- vuxenutbildningar ska leda till arbete eller vidare studier
- som kvalitetsmått genomföra prov (i likhet med nationella prov) inom SFI och övriga vuxenutbildningar där det är lämpligt som finansieras av Västerås Stad.
- genomföra språkpraktik för studenter som läser SFI
- Svenska för invandrare ska innebära heltidsstudier för den studerande där SFI är enda sysselsättningen

Trygghet

Nolltolerans mot mobbning ska gälla i alla våra verksamheter och skolformer. Tidigt agerande är avgörande för att skydda barn mot kränkningar och visa vilka beteenden som inte är tillåtna i vårt samhälle. Om omfattande mobbning förekommer är det inte den utsatta som ska flytta på sig, utan den som mobbar. Samhället kan inte acceptera något annat. Fler vuxna i skolan är en sådan åtgärd som skapar mer trygghet och gör att mobbning kan upptäckas i tid. Det kan finnas behov av fler kompetenser i skolans verksamhet, särskilt kopplat till det trygghetsskapande arbetet. Exempelvis kan det finnas behov av personal som tar över kontakten med vårdnadshavare för att frigöra lärarens tid till undervisning och som är personer som kan ta ett större ansvar för elevrelationer och tryggheten i skolan och på raster.

Unga idag mår allt sämre, särskilt utsatta är unga HBTQI-personer som mår betydligt sämre än sina jämnåriga kamrater. Bemötande och förståelse är viktigt och skolans kunskap måste öka för att kunna ta hand om eleverna på bästa sätt. Alla anställda ska ha fått kompetensutveckling kring bemötande av personer som identifierar sig som HBTQI.

Elevhälsan behöver fortsätta förstärkas och inom elevhälsans olika funktioner är kontinuitet särskilt viktigt för att upptäcka ohälsa och missförhållanden av olika slag. Därför är arbetet med en fast kontakt inom elevhälsan viktigt. Samverkan med regionens verksamheter är också viktigt för att på allvar motverka ungdomars psykiska ohälsa.

Vi vet att närvarande vuxna och skolor som arbetar med medvetna rastaktiviteter har högre upplevd trygghet bland elever och mindre problem med bråk på raster. Detta är något fler av våra kommunala skolor behöver arbeta med. Det är vårdnadshavarna som uppfostrar barnen och vårdnadshavare har därför ett ansvar för hur deras barn agerar i skolan. Skolan utgör ett stöd med särskilt uppdrag att främja och förankra respekt för de grundläggande värderingar som det svenska samhället vilar på. För att skolan i större utsträckning ska kunna arbeta med kunskapsuppdraget måste vårdnadshavare ta ansvaret för barns uppfostran.

För de gymnasieskolor och grundskolor som kommunen är huvudman för ska det finnas tydliga ordningsregler som alla följer. Ordning och reda i klassrummet är en förutsättning för att skapa arbetsro som ger eleverna möjlighet till lärande. Därför vill vi att samtliga kommunala skolor har gemensamma ordningsregler.

Vi måste samordna samhällets gemensamma resurser kring barnet och ha tätare kontakt mellan insatser som socialtjänst, familjecenter, regionens vårdinsatser och barnets förskola/skola. Vårdnadshavare är ansvariga för sina barn och som förälder till ett barn som mår dåligt får de ofta en orimlig situation som kan leda till sjukskrivning och svårigheter att stödja sitt barn. De bollas mellan olika delar av kommunen och regionen och de har ett närmast omöjligt ansvar att projektleda för att barnet ska få möjlighet till rätt stöd. När det handlar om utsatta barn där socialtjänsten behöver kliva in måste också en tydligare

samverkan ske mellan barnet förskola/skola och socialtjänsten. På så sätt kan vi i större utsträckning samordna insatser och hitta de bästa lösningar för barnet.

Tyvärr lever dagens barn i ett otryggare samhälle och för att de ska ha en tilltro till samhället krävs en rad åtgärder. Idag vet vi att vissa skolor och förskolor har problem med omfattande skadegörelse och med narkotikaförsäljning i anslutning till sin utbildningsverksamhet. Barn blir även utsatta för rån på väg till och från skolan. Här kan trygghetskamera vara ett enkelt sätt att åtgärda den typen av brottslighet.

Hedersvåld och förtryck har ingen plats i vårt samhälle. Skolan och förskolan är ofta en samhällsinstans som upptäcker när någon utsätts för hedersvåld eller förtryck. Därför måste samtliga skolor ha en tydlig plan för hur de ska agera för att skydda barnet och anmäla när minsta risk finns att ett barn utsätts för hedersvåld eller hedersförtryck. Hedersförtryck börjar tidigt med kontroll av små barn där påtvingad slöja på små flickor i förskolan och skolan kan vara ett första steg. Vill man ha slöja är det ett beslut som varje vuxen får ta själv. Små barn som inte kan välja själva ska slippa ha slöja, vilket är något som verksamheten bör samtala om. Information om detta ska ges till föräldrar via föräldramöten och i behov vid utvecklingssamtal. Kontinuerlig fortbildning av all personal som möter barn behövs också för att både upptäcka och motverka hedersförtryck. Samverkan mellan socialtjänst, skola och polis är av yttersta vikt där det exempelvis finns risk att unga blir bortgifta mot sin vilja.

Västeråsmoderaterna arbetar för att:

- nolltolerans mot all form av mobbning införs och vid behov flytta på mobbaren, inte den utsatta
- samla samhällets insatser kring barnet och därmed ha en bättre samverkan mellan socialtjänst, skola/förskola och regionens vårdinsatser
- föräldrar tar ansvar för hur deras barn agerar i skolan
- i större utsträckning ha andra kompetensen i skolan som kan hjälpa till med trygghetsarbetet i skolan
- införa gemensamma ordningsregler i grundskola och gymnasieskola där kommunen är huvudman
- Kommunen/huvudman säkerställer att varje lärare får rätt stöd för att skapa ordning och studiero i klassrummet
- tillåta/möjliggöra kameraövervakning i och utanför skolor och förskolegårdar
- säkerställa att samtliga kommunala skolor har ett arbetssätt för att motverka hedersförtryck och hedersvåld
- säkerställa att samtliga anställda inom skolans verksamheter har bred kunskap om HBTQI och HBTQI-personers hälsa

Ledarskap och kompetenta lärare

Läraren är skolans viktigaste resurs, läraren är ledaren som sätter standarden för klassrummet och både undervisar och betygsätter eleverna. Västerås lärare behöver ha fullt fokus på sin undervisning men också kontinuerligt utveckla sina ämneskunskaper och sin undervisning.

Många lärare upplever en näst intill omöjlig situation i sina klassrum. Man är ensam vuxen i klassrummet och undervisningen hamnar antingen på en mellannivå för att nå flest eller på en lägsta nivå för att få med de som är studiesvaga. Den individanpassade skolan, som skollagen kräver, blir i praktiken omöjlig för många lärare. Förr användes nivågrupperingar i skolan för att eleverna skulle få undervisning utifrån sin kunskapsnivå. Idag når vi inte alla elever och det är inte hållbart. Behoven kan se olika ut på olika skolor men tvåläraresystem eller mentorer som tar hand om elevkontakter, så läraren kan fokusera på sitt undervisningsuppdrag, är några förslag som skulle skapa bättre förutsättningar för elevernas lärande i skolan.

För att läraren ska ha mer tid till sin undervisning kan skolan behöva ta in andra kompetenser för att stötta lärare och frigöra tid. Det kan handla om mentorer som tar hand om elevrelationer och kontakt med vårdnadshavare eller lärarassistenter som stöttar läraren med administrativa uppgifter. En annan viktig insats som skulle göra läraryrket mer attraktivt långsiktigt och ge läraren bättre möjligheter att nå varje elev, är tvåläraresystem. Två lärare i ett klassrum gör att lärarna kan dela upp klassen utifrån kunskapsnivå och även dela upp undervisningen mellan sig för att höja kvaliteten.

Lärarbristen är stor och vi har skolor som idag har svårt att rekrytera behörig personal. Duktiga lärare ska ha bra betalt och vi behöver erbjuda en trivsamt och utvecklande arbetsmiljö för att inte tappa lärare till andra kommuner och huvudmän. Några av de skolor med lågt resultat och med elever som behöver mycket stöd har idag dessutom lägst andel behörig personal. Därför föreslår vi från Moderaterna att det införs ett särskilt lönetillägg för behöriga lärare som arbetar på skolor i utanförskapsområden.

Karriärtjänster i utbildningsverksamheterna gör det lättare att både rekrytera och behålla duktig personal. Moderaterna i Västerås anser att förstelärartjänsterna bör vara tidsbegränsade då det är ett utökat utvecklingsuppdrag och läraren får lönetillägg kopplat till det utökade uppdraget. Det är också viktigt att påpeka att förstelärare inte får hamna efter i ordinarie löneprocess då deras högre lön är kopplad till förstelärartjänsten som ett tillägg. Det tillägget försvinner om uppdraget går vidare till en annan kollega, då ska den anställda inte ha förlorat på att ha tagit en karriärtjänst.

Rektor har en avgörande roll på en förskola/skola. Det är de som leder verksamheten och kan rekrytera de bästa medarbetarna till sina förskolor/skolor. Därför är det viktigt att rektorerna får rätt stöd av sin huvudman och att politiken står upp för rektorns beslut där det är nödvändigt. En rektor har uppdraget att vara en pedagogisk ledare samtidigt som en del av administrativa arbetsuppgifter åläggs rektorn. Målet måste vara tydligt att minska den administration som läggs på lärare och rektorer. En del av rektors arbetsuppgifter har centraliserats i ett försök att

minska den administrativa bördan och stötta rektorerna i deras arbete. Det är dock inte alltid så att det är positivt, när delar av elevhälsan centraliserades finns exempelvis risk att man minskar rektors möjlighet att styra insatser som finns tillgängliga på skolan eller vid behov av nya lärare försvårar vi ibland för rektor när rekryteringen är centraliserad. Det finns också en möjlighet att förstärka det administrativa stödet kopplat till respektive rektor

Den som har det huvudsakliga ansvaret ute på varje förskola/skola är rektorn. Det är viktigt att Västerås lockar till sig de bästa rektorerna och ser till att de vill stanna som ledare i Västerås. Ledarskapet gör skillnad och rektorn sätter kulturen på verksamheten som hen leder. Rektorn avgör om de bästa lärare kommer vilja jobba kvar och när föräldrar väljer skola till sina barn.

Västeråsmoderaterna arbetar för att:

- fler skolor använder tvåläraarsystem eller använder andra kompetenser så att lärare kan fokusera på undervisningen.
- skapa ett attraktivt arbetsliv för lärare och förskollärare genom att utveckla arbete med karriärtjänster, förstelärare och lektorer
- lärare kontinuerligt ska kompetensutvecklas i syfte att utveckla sina ämneskunskaper samt undervisningsteknik
- införa ett särskilt lönetillägg för behöriga lärare som arbetar på en skola i ett utanförskapsområde
- ge bättre förutsättningar till rektorer att vara pedagogiska ledare

Särskola

Särskolan är till för de som har stort behov av stöd och behöver personal med särskild kunskap. Personal som är verksam inom särskolan måste ha hög kompetens men också rimliga arbetsvillkor. Vi vill undersöka möjligheten att erbjuda personalen inom särskolan arbetskläder då de idag kan få sina egna privata kläder förstörda på grund av arbetet.

Idag ser vi ett ökat behov av platser på kommunens särskolor och här har kommunens planering inte hängit med. De är trångbodda och har därmed svårt att möta elevernas behov av en lugn miljö. Kommunen måste förbättra sitt planeringsarbete, särskilt för de här barnen som redan har en utsatt situation. Barn i behov av särskilt stöd som kan integreras i befintliga klasser ska integreras, men barn som är i behov av en annan miljö måste också få den möjligheten. Det finns barn som inte klarar av den skolmiljö vi har idag och som kan vara i behov av mindre grupper för att kunna tillgodose sig undervisningen.

Framöver finns det en risk för brist på utbildad personal för den grupp som är i behov av personal med högst kompetens. Västerås Stad måste säkra kompetensförsörjningen exempelvis genom avtal med Mälardalens Universitet (MDU) där fler måste kunna läsa till speciallärare samtidigt som de är verksamma inom Västerås stad kan erbjudas fortbildning.

Västeråsmoderaterna arbetar för att:

- utreda möjligheten att erbjuda personalen inom särskolan arbetskläder, likt förskolans personal erbjuds vissa arbetskläder
- påskynda arbetet med att ta fram rätt antal särskoleplatser för att möta kommande behov
- motverka särskolans trångboddhet och stärka kompetensen hos personalen inom särskolan
- säkra personalens kompetens genom avtal med MDU gällande bland annat speciallärare och specialpedagoger

Universitet

Universitetsstaden Västerås är verklighet och Mälardalens universitet är en självklar samverkanspartner för kommunen. Både kring skolutveckling och som partner för att utbilda kommande förskollärare och lärare. Hög kvalitet måste genomsyra universitetet och samarbete är viktigt för att vi ska få de allra bästa lärarna i framtiden. Universitetet behöver utbilda lärare och förskollärare inom alla områden för att möta vårt kompetensbehov. De måste också erbjuda en utbildning av hög kvalitet.

Den forskning som sker på universitetet är viktigt för Västerås framtida utveckling och kommunen bör erbjuda MDU möjlighet till testbäddar tillsammans med andra aktörer i kommunen. Universitetet är statligt styrd men kommunen bör vara en möjliggörare för att göra universitet attraktivt för fler.

Västeråsmoderaterna arbetar för att:

- Västerås har samverkansavtal tillsammans med MDU på relevanta områden
- kommunen är en möjliggörare för att MDU ska bli attraktivt för fler
- MDU fortsättningsvis kan erbjuda lärarutbildningar genom avtal kring verksamhetsförlagd utbildning (VFU) inom kommunala verksamheter
- samverka med Mälardalens universitet kring skolutveckling samt vid utbildningen av kommande förskollärare och lärare

Övriga utbildningsfrågor

Alla barn ska få möjlighet att nå sin fulla potential. Högpresterande elever behöver utmaning oavsett om det handlar om att läsa högstadiets engelska redan i mellanstadiet eller få läsa högskolekurser i matematik på gymnasiet. Det är skolans ansvar att möta alla barn oavsett om de behöver omfattande stöd eller behöver svårare uppgifter för att utvecklas.

Vi ser med oro på larmrapporterna om betygsinflation. Detta blir särskilt tydligt vid jämförelser mellan nationella prov och elevers slutbetyg. Kommunen bör i väntan på digitala och externt rättade nationella prov säkerställa att de nationella proven rättas av annan än den egna läraren,

detta gäller både grundskolan och gymnasieskolan. Gemensamma rättningar och projekt där skolor byter prov med varandra är bra exempel på hur vi kan minska risken för så kallade glädjebetyg. Nationella prov är både en kunskapsmätning för eleven och en hjälp i kvalitetsgranskningen av skolan och kommunen.

För oss moderater är det kvaliteten som är det viktigaste och inte vem som driver en verksamhet. Västerås behöver en mångfald av utförare så att elever och vårdnadshavare kan välja den förskola/skola som passar dem bäst. Det gäller också lärare och förskollärare som då också själva kan välja den arbetsgivare som de kan utvecklas hos.

Övergången mellan olika utbildningsverksamheter är ett fortsatt utvecklingsområde. Med starkare barnfokus kan vi undvika att elever ramlar mellan stolarna och misslyckas i sin nya skola när skolan inte är förberedd på att möta barnets behov. Övergångarna måste bli bättre mellan både förskola till grundskolan men också grundskola till gymnasieskola oavsett huvudman. Oavsett om en elev kommer från en fristående eller kommunal skola/förskola så måste mottagande verksamhet ha någon form av överlämningsamtal.

Vid framtagandet av nya bostadsområden måste planer för förskola och skola vara med från början och växa fram tillsammans. Vi kan inte ha liknande situationer som i Gäddeholm där området växer fram men skoltomten blev försenad och feldimensionerad. Redan vid uppstart var skolan full och dyra paviljonger behöver hyras. Vi moderater vill också ha ett maxtak på antal elever/barn som planeras på skolor/förskolor. Det är en oroväckande trend där kommunen bygger större och större skolor, särskilt på högstadiet och vi vet med erfarenhet av experimentet i Nyköping att det inte leder till en skola som är trygg och som håller hög kvalitet. Detsamma gäller vid planering av förskolor, större och större förskolor kan vara ekonomiskt fördelaktigt men är inte det bästa ur ett barnperspektiv.

Idag styrs den kommunala skolan av både den enskilda rektorn men också av den kommunala förvaltningen och nämnderna. En del arbete har lyfts från rektor till central nivå i ett försök att minska administration och arbete för den enskilda rektorn. Ibland är det framgångsrikt men ibland slår centraliseringen fel. Det kan handla om möjligheten för rektorer att använda egna vikarier som skolan har en särskild relation med, idag är det inte möjligt då all vikariebokning måste ske genom vikarieförmedlingen. Stora delar av elevhälsan är idag anställd på central nivå och sedan utplacerade på enskilda skolor vilket leder till att rektor har personal som jobbar elevnära utan möjlighet att styra dennes schema att matcha skolans gemensamma arbete. Ett sätt att avlasta rektorer kan vara möjligheten att ha administrativt stöd på enheten.

Västeråsmoderaterna arbetar för att:

- samtliga skolor ska ha ett förberett arbetssätt kopplat till högpresterande elever
- nationella proven bör samrättas och ska bedöms av annan lärare än elevens egen
- ha ett starkare barnfokus vid övergångarna mellan olika skolverksamheter
- införa ett maxtak på storlek för nya skolor/förskolor och att undantag från denna riktlinje särskilt ska behandlas av ansvarig nämnd
- tillåta förskolor och skolor att ha egna vikarier på timanställning